

Hans Strandlund

Till
Kostnämnden för svar
Regionstyrelsen för kännedom
Regionfullmäktige för kännedom

Granskning av löpande intern kontroll i administrativa rutiner

På uppdrag av regionens revisorer har PwC granskat den interna kontrollen i ett antal administrativa system och rutiner. Syftet med granskningen är att ge svar på om kostnämnden har en tillräcklig intern kontroll. Tillförlitligheten och säkerheten i några administrativa rutiner skall bedömas.

Årets granskning har omfattat dels en uppföljning av områden där brister noterats tidigare år, dels ett antal nya granskningsområden. De områden som har följts upp är: utlägg. De granskningsområden som är nya för året är följande: betalningsmoral och kravhantering.

Vår sammanfattande bedömning är att kostnämnden och dess förvaltning inte fullt ut har vidtagit tillräckliga åtgärder för de områden där brister noterats tidigare år. Följande brister återstår:

- I uppföljningen av hantering av utlägg noteras att det fortfarande saknas riktlinjer för när och för vad egna utlägg får göras. Att det inte finns några riktlinjer har resulterat i att de olika verksamheterna hanterar denna fråga på sitt eget sätt och att det lämnats upp till beslutsattestanterna att godkänna ett utlägg eller ej. Detta i sin tur gör att det kan bli väldigt godtyckligt vad som godkänns som utlägg. Stickprovet avseende egna utlägg gjordes dock nästan utan anmärkning (avseende kvitto, kontering etc), vilket är positivt. Däremot hade en gammal blankett använts i flera fall vilket gör att motivering saknades för flera av de granskade utläggerna. Huruvida utläggerna var befogade kunde dock inte bedömas.

Vår bedömning när det gäller de nya granskningsområdena är följande:

- Betalningsmoral: Utifrån genomförd granskning gör vi bedömningen att den interna kontrollen inte är tillräcklig. Vår uppföljning visar att ca 10 procent av regionens fakturor betalas efter förfallodatum.
- Kravrutin, betalningsbevakning och makulering: Utifrån genomförd granskning gör vi bedömningen att den interna kontrollen endast delvis är tillräcklig. Detta eftersom det saknas underlag för 2 av 3 granskade makuleringar.

Vi förutsätter att kostnämnden vidtar tillräckliga åtgärder för att komma tillrätta med noterade brister. Iakttagelser och bedömningar i sin helhet framgår i bifogad rapport. Revisorerna önskar svar från kostnämnden senast 2019-05-28.

FÖR REGIONENS REVISORER

Hans Strandlund
Ordförande

Elisabeth Löf
Revisor

Löpande intern kontroll i administrativa rutiner

Kostnämnden

Region Västmanland

Regionens förtroendevalda revisorer
Mars 2019

1

Sammanfattande
bedömning och
rekommendationer

Sammanfattande bedömning och rekommendationer

På uppdrag av regionens revisorer har PwC sedan 2001 granskat den interna kontrollen i ett antal administrativa system och rutiner. Syftet med granskningen är att ge svar på om kostnämnden dess förvaltning har en tillräcklig intern kontroll. Tillförlitligheten och säkerheten i några administrativa rutiner skall bedömas.

Årets granskning har omfattat dels en uppföljning av områden där brister noterats tidigare år, dels ett antal nya granskningsområden. De områden som har följts upp är: utlägg. De granskningsområden som är nya för året är följande: betalningsmoral och kravhantering.

Vår sammanfattande bedömning är att kostnämnden och dess förvaltning inte fullt ut har vidtagit tillräckliga åtgärder för de områden där brister noterats tidigare år. Följande brister återstår:

- I uppföljningen av hantering av utlägg noteras att det fortfarande saknas riktlinjer för när och för vad egna utlägg får göras. Att det inte finns några riktlinjer har resulterat i att de olika verksamheterna hanterar denna fråga på sitt eget sätt och att det lämnats upp till beslutsattestanterna att godkänna ett utlägg eller ej. Detta i sin tur gör att det kan bli väldigt godtyckligt vad som godkänns som utlägg. Stickprovet avseende egna utlägg gjordes dock nästan utan anmärkning (avseende kvitto, kontering etc), vilket är positivt. Däremot hade en gammal blankett använts i flera fall vilket gör att motivering saknades för flera av de granskade utläggerna. Huruvida utläggerna var befogade kunde dock inte bedömas.

Vår bedömning när det gäller de nya granskningsområdena är följande:

- Betalningsmoral: Utifrån genomförd granskning gör vi bedömningen att den interna kontrollen inte är tillräcklig. Vår uppföljning visar att ca 10 procent av regionens fakturor betalas efter förfallodatum, vilket motsvarar ett värde av cirka 520 miljoner kronor.
- Kravrutin, betalningsbevakning och makulering: Utifrån genomförd granskning gör vi bedömningen att den interna kontrollen endast delvis är tillräcklig. Detta eftersom det saknas underlag för 2 av 3 granskade makuleringar.

Vi förutsätter att kostnämnden vidtar tillräckliga åtgärder för att komma tillrätta med noterade brister.

2

Syfte, metod och
avgränsning

Syfte, metod och avgränsning

Syfte	Syftet med granskningen är att ge svar på om kostnämnden och dess förvaltningar har en tillräcklig intern kontroll. Tillförlitligheten och säkerheten i några administrativa rutiner skall bedömas. Kontrollmålen, som formulerats för varje granskningsområde, och bedömningarna av dessa möjliggör att den övergripande revisionsfrågan kan besvaras.
Avgränsning	Årets granskning har omfattat dels en uppföljning av områden där brister noterats tidigare år, dels ett antal nya granskningsområden. Uppföljning omfattar följande område:utlägg. De granskningsområden som är nya för året är följande: betalningsmoral och kravhantering.
Metod	Granskningen sker årligen. Några områden har valts ut för granskning. Årets granskning avser dels en uppföljning av rutiner/processer där brister tidigare har noterats, dels nya områden. Utifrån ett väsentlighets- och riskperspektiv har för respektive område formulerats ett antal kontrollmål/revisionsfrågor. För dessa görs en bedömning av dels befintliga regler och rutiner, dels förvaltningens egna kontrollaktiviteter. Bedömningen sker utifrån genomgång av dokument och intervjuer. I vissa fall görs även en verifiering av rutinen med hjälp av stickprov.
Revisionskriterier	Revisionskriterier är lagar, föreskrifter, regelverk samt interna riktlinjer och rutiner, vilka utgör underlag till bedömningarna som uttrycks i de kontrollmål som är specifika för varje område som granskas.

Bedömningsskala som används i granskningen

Bedömningsskala

= Uppfyllt/Godkänt

= Delvis uppfyllt/Inte helt godkänt

= Ej uppfyllt/ Ej godkänt

3

Uppföljning
tidigare
granskningar

3.1 Utlägg

Kontrollmål	Iakttagelser	Bedömning
Det finns dokumenterade riktlinjer för hantering av egna utlägg	Utfall 2016 Det saknas riktlinjer för när och för vad egna utlägg får göras. Det innebär att de egna utläggerna inte kan bedömas utifrån om de är rätt eller fel. Dock kan vi ge en bild av hur utläggerna i de granskade verksamheterna ser ut och även vad ekonomiservice gett uttryck för när det gäller hanteringen av utläggerna. Att det inte finns några riktlinjer har resulterat i att de olika verksamheterna hanterar denna fråga på sitt eget sätt och att det lämnats upp till beslutsattestanterna att godkänna ett utlägg eller ej. Detta i sin tur gör att det kan bli väldigt godtyckligt vad som godkänns som utlägg. Är det exempelvis ok att boksta "fredagsfikat" på verksamheten eller inte? Då det inte finns någon riktlinje att bedöma syftet mot, är det ändå inte möjligt att bedöma om ett utlägg är berättigat eller ej. Uppföljning 2018 Hanteringen är densamma som 2016, d.v.s. det saknas riktlinjer för när och för vad egna utlägg får göras. De egna utläggerna hanteras på pappersblankett som attesteras manuellt och sedan lämnas till ekonomiservice för bokföring och utbetalning till den anställde. På blanketten för utlägg finns en rad där motivering ska anges. I fem fall hade en äldre blankettversion använts och i den saknas raden för motivering. Huruvida utläggerna var befogade kunde inte bedömas i avsaknad av riktlinjer.	
Hanteringen säkerställer att kvitto alltid bifogas	Uppföljning 2018 Med ett undantag hade samtliga 15 stickprov bifogat kvitto eller andra underlag. I undantaget var det en kvittokopia bifogat som underlag.	

2. Utlägg forts.

Kontrollmål	Iakttagelser	Bedömning
Hanteringen säkerställer en korrekt redovisning.	Uppföljning 2018 I genomfört stickprov noterades inga uppenbara fel avseende val av huvudboks konto utan alla konteringar bedöms som rimliga. I stickprovet noterades dock att ett av 15 utlägg hade konterats till fullt belopp och inte med avdrag för moms. Detta gör att kontrollmålet inte kan få mer än delvis godkänt.	
Bedömning	Uppföljningen visar att det inte fullt ut har vidtagits tillräckliga åtgärder med anledningen av de brister som noterats tidigare. I uppföljningen av hantering av utlägg noteras att det fortfarande saknas riktlinjer för när och för vad egna utlägg får göras. Att det inte finns några riktlinjer har resulterat i att de olika verksamheterna hanterar denna fråga på sitt eget sätt och att det lämnats upp till beslutsattestanterna att godkänna ett utlägg eller ej. Detta i sin tur gör att det kan bli väldigt godtyckligt vad som godkänns som utlägg. Stickprovet avseende egna utlägg gjordes dock nästan utan anmärkning (avseende kvitto, kontering etc), vilket är positivt. Huruvida utläggen var befogade kunde inte bedömas i avsaknad av riktlinjer.	

4

Nya
granskningsområden

4.1 Betalningsmoral

Kontrollmål	Iakttagelser	Bedömning
Det finns rutiner för att säkerställa att regionens leverantörsfakturor betalas i tid.	Av regionens attestreglemente framgår att en av målsättningarna med reglerna för kontroll av av ekonomiska transaktioner är att alla transaktioner bokförs korrekt avseende bl a att betalning sker vid rätt tidpunkt. När en faktura inkommer till en attestant får denne en påminnelse per mail. Det kommer dock ingen ytterligare påminnelse när fakturan närmar sig förfall. Det är dock möjligt att tekniskt lägga in en sådan automatiskt påminnelse i systemet. Enligt uppgift ska man utifrån resultatet i granskningen överväga att lägga in denna. På ekonomiservice tar man löpande fram listor med förfallna fakturor och skickar påminnelser till de användare som har fakturan hos sig för attest. Vi har genom stickprov verifierat att denna kontroll fungerar. När denna påminnelse skickas ut är dock fakturan redan förfallen.	
Regionens leverantörsfakturor betalas i tid.	Genomförd betalningsuppföljning visar på att 10 procent av regionens leverantörsfakturor har betalats efter förfalldatum. Det motsvarar ett värde av cirka 520 miljoner kronor. Registeranalysen har genomförts på alla regionens leverantörsfakturor eftersom styrelsen/nämnderna inte gick att särskilja i erhållet transaktionsutdrag. Enligt uppgift från ekonomiservice är det vanligt förekommande att det är fel fakturaadress på fakturorna och då ber man om en fakturakopia och då har fakturan redan förfallit när den inkommer i systemet. Detta skulle kunna var en förklaring till vissa sena betalningar.	
Bedömning	Utifrån genomförd granskning gör vi bedömningen att den interna kontrollen inte är tillräcklig.	

4.2 Kravrutin, betalningsbevakning och makulering

Kontrollmål	Iakttagelser	Bedömning
Det finns dokumenterade rutiner för kravhantering och betalningsbevakning.	Vi har tagit del av regionens Riktlinje för kredit- och kravhantering. Denna hanterar strategiskt och operativt ansvar, betalningsvillkor, inkassokrav, kreditprövning, avbetalningsplan och dröjsmålsränta. Dessa bedömd tillräckliga. Vi har även tagit del av dokumenterade tillvägagångssätt för kravhantering av patientfakturor samt kravhantering mellan landsting och regioner. Tillvägagångssätten beskriver tydligt vald metod för hantering, och vilka avgränsningar som gäller för tillämpning.	
Det finns en efterlevnad till rutinerna ovan.	Vi har i vår översiktliga granskning inte sett några avvikelser från rutinerna ovan. Under 2018 har ca 30 fakturor till ett värde av 168 tkr skickats till inkasso. Vi har följt upp tre fakturor och vid uppföljningstillfället var alla tre betalda. Vi gör även bedömningen att fakturorna innehåller den information om krav och inkasso som enligt regionens anvisningar ska finnas.	
Det finns dokumenterade rutiner för makulering/reversering av fakturor.	Vi har tagit del av regionens Riktlinje för kredit- och kravhantering, och av dokumenterade tillvägagångssätt för reversering av öppna poster. Dokumentet beskriver utöver metod för reversering även vilka kontroller som ska genomföras innan en faktura reverseras, för att undvika att makulerad faktura ligger aktiv hos inkassobolag eller kronofogdemyndighet.	
Det finns en efterlevnad till rutinerna ovan.	Kontroll har gjorts av tre (3) slumpmässigt utvalda makulerade fakturor. Granskning visade att makuleringsunderlag saknades för två av tre makulerade fakturor.	
Bedömning	Utifrån genomförd granskning gör vi bedömningen att den interna kontrollen inte är tillräcklig.	